

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту держави і права
ім. В.М. Корецького НАН України

Редакційна колегія:

Ю.С. Шемшученко, В.П. Тихий (співголови), О.В. Скрипнюк,
Н.М. Пархоменко (заступники голови), О.В. Кресін (учений секретар),
В.П. Горбатенко, В.П. Нагребельний, І.О. Кресіна, Н.М. Оніщенко,
О.Д. Тихомиров, В.Н. Денисов, У.Е. Батлер, А.А. Яковлев.

Рецензенти:

Луць Л.А. – доктор юридичних наук, професор, завідувач
кафедри теорії та філософії права Львівського
національного університету імені Івана Франка
Крестовська Н.М. – доктор юридичних наук, професор кафедри
теорії держави і права Національного
університету «Одеська юридична академія»

Ф56 **Філософія порівняльного правознавства:** Збірник
наукових праць / За ред. О.В. Кресіна. – Київ; Львів: Ліга-
прес, 2015. – 540 с.

ISBN 978-966-397-251-0

Збірник присвячено розгляду загальних та спеціальних аспектів
філософії порівняльного правознавства. Аналізується проблема
ідентичності філософії порівняльного правознавства, його співвідношення з
філософськими засадами порівняльно-правових досліджень та
компаративістської методології, порівняльною філософією права.
Приділено увагу проблемам плюралізму правових систем у контексті
просторового виміру права, осмисленню взаємодії правових систем,
аксіологічному та нормативному виміру взаємодії релігійного і світського
права.

Основою збірника стали виступи та дискусії на «круглому столі»
«Філософія порівняльного правознавства» (пам'яті Петра Мартиненка і
Патрика Гленна), що відбувся 13 листопада 2014 р. у Києві.

УДК 34.05
ББК Х99

ISBN 978-966-397-251-0

- © Національна академія наук України,
Інститут держави і права
ім. В.М. Корецького, 2015
- © Національна академія правових
наук України, Київський
регіональний центр, 2015
- © Українська асоціація порівняльного
правознавства, 2015
- © Ліга-прес, 2015

ЗМІСТ

ПАМ'ЯТІ ПЕТРА МАРТИНЕНКА І ПАТРИКА ГЛЕННА

Мартиненко П.Ф. (Київ)

Порівняльне правознавство: онтологічний статус.....	15
Петро Федорович Мартиненко і його філософія порівняльного правознавства	33
Бібліографія праць П.Ф. Мартиненка із зарубіжного права та порівняльного правознавства	45

Гленн П. (Монреаль)

Посмішка останнього компаративіста	50
Пам'яті професора Патрика Гленна (1940 – 2014)	56
Зрозуміти Патрика Гленна (дуже суб'єктивні роздуми)	59
Бібліографія праць П. Гленна з порівняльного правознавства	69

AD FONTES

Ганс Е. (Берлін, 1823)

Передмова до праці «Спадкове право у всесвітньо- історичному розвитку. Твір з універсальної історії права [російською мовою]	74
--	----

Ребет Л. (Мюнхен, 1947)

Деякі теорії порівнювання права і критика його зі становища Канта. Порівняльна метода на тлі перехресних впливів головних напрямків в науці права	101
---	-----

ФІЛОСОФІЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВОНАВСТВА У ПОШУКАХ ІДЕНТИЧНОСТІ

Тихомиров О.Д. (Київ)

Філософські засади порівняльного правознавства	126
--	-----

Дамірлі М.А. (Одеса) Порівняльне правознавство і філософія: взаємозв'язки та взаємодії в контексті міждисциплінарності [російською мовою].....	146
Евальд У. (Карлайл) Порівняльне правознавство як наука [англійською мовою].....	166
Єгоров О.В. (Вітебськ) Філософія правового порівняння [російською мовою].....	176
Варга Ч. (Будапешт) Порівняння законів і порівняння правових культур [англійською мовою].....	195
Фоварк-Коссон Б. (Париж) Аргумент порівняльного права та соціологія права [французькою мовою].....	212
Ткаченко О.В. (Київ) Негативний простір юридичних конструкцій – територія правового порівняння як правової філософії.....	233
Кресін О.В. (Київ) Лютер і Макіавеллі: пошук виправдання, сенсу й етичної автономії соціального буття (до питання про передумови становлення плюралістичного компаративістського світогляду в праві).....	240
Монгаупт Х. (Франкфурт-на-Майні) Універсальна історія права та порівняння Едуарда Ганса [німецькою мовою].....	273

ПЛЮРАЛІЗМ ПРАВОВИХ СИСТЕМ У КОНТЕКСТІ ПРОСТОРОВОГО ВИМІРУ ПРАВА

Тихомиров Ю.О. (Москва) Правовий простір і виклики глобалізації [російською мовою].....	308
Калінін С.А. (Мінськ) Геовимір держави і права як методологічний підхід: постановка проблеми [російською мовою].....	327

Скакун О.Ф. (Севастополь) Соціологічний підхід до типології правових систем у контексті принципу відповідності: від Є. Ерліха до Р. Леже [російською мовою].....	339
Халабуденко О.А. (Кишинів) Юридичні конструкції у фокусі інтертемпорального та інтерлокального методів порівняння: методологічний аспект [російською мовою].....	347

ФІЛОСОФСЬКО-ПОРІВНЯЛЬНЕ ОСМИСЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВОВИХ СИСТЕМ

Монатері П.Дж. (Турин) Юридичні форманти і конкуруючі моделі. Розуміння порівняльного права з погляду юридичного процесу для критичного міжсистемного правового аналізу [англійською мовою].....	366
Ситар І.М. (Київ) Діалектичний зв'язок між акультурацією, глобалізацією та інтеграцією в праві.....	378
Сапарова А.О. (Київ) Переосмислення правових трансплантантів як механізм оновлення філософії правознавства.....	385

АКСІОЛОГІЧНИЙ І НОРМАТИВНИЙ ВИМІРИ ВЗАЄМОДІЇ РЕЛІГІЙНОГО І СВІТСЬКОГО ПРАВА

Совенко Б.В. (Київ) «Симфонія» світської та релігійної правових систем у сучасному суспільстві.....	395
Вовк Д.О. (Харків) Доктрина верховенства права у релігійних і змішаних правових системах: чи можливе співіснування?.....	407
Бехруз Х. (Одеса) Філософсько-ціннісні основи ісламської та західної правових традицій [російською мовою].....	423

Панкевич О.З. (Львів) Сучасні католицька та православна інтерпретації феномену свободи людини: порівняльний аналіз.....	441
--	-----

**ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ
МЕТОДОЛОГІЇ ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВОЗНАВСТВА**

Львова О.Л. (Київ) Філософський рівень порівняльно-правових досліджень: теоретико-методологічна роль	451
Горобець К.В. (Одеса) Системний плюралізм: до проблеми методології порівняльного правознавства	461
Костенко О.М. (Київ) Про соціально-натуралістичний метод порівняння в порівняльному правознавстві [російською мовою]	471
Ляшенко А.Є. (Одеса) Феноменологічний підхід в порівняльно-правовому пізнанні: постановка проблеми.....	479
Чистякова Ю.В. (Одеса) Основні напрями використання семіотичного підходу в порівняльному правознавстві	488
Муллер В.С. (Одеса) Концепція «смерть автора» і проблеми її застосування в порівняльно-правовому пізнанні [російською мовою].....	500

ОГЛЯДИ І ХРОНІКА

Варга Ч. (Будапешт) Нове народження компаративістського руху, або відносність того, де центр і де периферія [англійською мовою]	506
Філософське осмислення порівняльного правознавства.....	527

CONTENTS

**IN MEMORY OF PETRO MARTYNYENKO AND
PATRICK GLENN**

Martynenko P. (Kyiv) Comparative jurisprudence: ontological status [in Ukrainian]	15
Petro Martynenko and his philosophy of comparative jurisprudence [in Ukrainian]	33
Bibliography of Petro Martynenko's works devoted to foreign law and comparative jurisprudence	45
Glenn P. (Montreal) The smile of the world's last comparative lawyer [in Ukrainian].....	50
In memory of Professor Patrick Glenn (1940 – 2014) [in Ukrainian].....	56
To understand Patrick Glenn (very subjective reflection) [in Ukrainian].....	59
Bibliography of Patrick Glenn's works devoted to comparative law.....	69

AD FONTES

Gans E. (Berlin, 1823) Foreword to the work «Succession law in universal historical development. The contribution to the universal history of law» [in Russian].....	74
Rebet L. (Munich, 1947) Some theories on the comparison of law and its critics from the standpoint of Kant. Comparative method in the context of the crossing influences of main streams in the science of law [in Ukrainian].....	101